

शङ्खान् दधुः पृथगाजन् स्वे स्वे सर्वे रथे स्थिताः । ततः कृष्णो हृषीकेशः पाञ्चजन्यं महारवं ।
 दधौ पद्मपलाशाक्षः सर्वान् विस्मापयन्निव । अथ भूतो महाघोरौ लम्बोदरशरीरिणौ ।
 दुद्रुवतुर्म्हाराज शूलमादाय केशवं । शूलेन पोथया राजन् चक्रतुर्यादवेश्वरं ।
 ताभ्यां समाहतो विष्णुर्देवगन्धर्वसन्निधौ । ईषत्स्मिताधरो देवः किञ्चिदुत्सृत्य सत्वरं ।
 रथाद्रथिवरश्रेष्ठसौ प्रगृह्य जगत्पतिः । भ्रामयित्वा शतगुणमलातमिव केशवः ।
 कैलासञ्च समुद्दिश्य प्रचिक्षेप ततो हरिः । तवेत्य तु गिरेः शृङ्गं कैलासस्य महीभृतः ।
 दृष्ट्वा तत्कर्म देवस्य विस्मयं जग्मतुः परं । हंसश्च दृष्ट्वा तत्कर्म रोषताम्रायतेक्षणः ।
 उवाच वचनं विष्णुं पश्यतां त्रिदिवौकसां । किमर्थं राजसूयस्य विघ्नं चरसि केशव ।
 ब्रह्मादत्तो महीपालो यष्टा तस्य महाक्रतोः । करं दिश यथायोगं यदि प्राणान् प्रकाङ्क्षसे ।
 अथ वा त्वं क्षणं तिष्ठ ततो ज्ञात्वा करं बद्ध । ददासि नन्दपुत्र त्वं ततो यष्टा स मे गुरुः ।
 ईश्वरोऽहं सदा राज्ञां देवानामिव शूलधृक् । एवन्ते वीर्यविभवं नाशयिष्यामि संयुगे ।
 इत्युक्त्वा सश्वरं चापं शालतालोपमं नृप । आकृष्य च यथाप्राणं नाराचेन स केशवं ।
 ललाटे चिक्षिपे हंसो ललाम इव सोऽभवत् । उवाच सात्यकिं कृष्णो रथं वाहय मे प्रभो ।
 दारुकं पृष्ठवाहन्तु कृत्वा केशव ईश्वरः । आग्नेयमस्त्रं संयोज्य शरे कस्मिंश्चिदीश्वरः ।
 अनेन त्वां दहाम्यद्य यदि शक्नोऽसि वारय । अत्र ते बद्धयुद्धेन चतियोऽसि सदा शठ ।
 मत्तश्चेत् करमिच्छेस्त्वं दर्शयाद्य पराक्रमं । पत्तयो बाधिता हंसपुष्करे संस्थितास्त्वया ।
 शास्ता त्वं खलु विप्राणां स्थिते मयि नराधम । स्थिते मयि जगन्नाथे हत्वा चतियकण्डकान् ।
 शास्ताऽस्यय सतां लोके दुष्टानां ब्रह्मविद्धिषां । शापेन यतिमुख्यानां हत एव नराधम ।
 मृत्यवे त्वां निवेद्याद्य रक्षिता ब्राह्मणानहं । इति ब्रुवंस्तदस्त्रन्तु मुमोच युधि केशवः ।
 तदस्त्रं वारुणेनाथ हंसोऽपि प्रत्यषेधयत् । वायव्यमथ गोविन्दो मुमोच युधि हंसके ।
 तदस्त्रं वारयामास माहेन्द्रेण नृपोत्तमः । अथ माहेश्वरं कृष्णो मुमोचास्त्रं महाहवे ।
 रौद्रेण तत्ततो हंसो वारयामास तत्क्षणं । गान्धर्वं राक्षसञ्चैव पैशाचमथ केशवः ।
 ब्रह्मास्त्रमथ कौवेरमासुरं यास्यमेव च । च्छित्त्वाऽस्यैतानि हंसस्तु मुमोच युधि सत्वरं ।
 वारणार्थं तदस्त्राणां चतुर्णां माधवस्य ह । अथ ब्रह्मशिरो नाम घोरमस्त्रविनाशनं ।
 मुमोच हंसमुद्दिश्य केशवः क्रोधमूर्च्छितः । हंसोऽपि तेन राजेन्द्र वारयामास तं शरं ।
 यमुनाप उपसृश्य देवदेवो जनार्दनः । अस्त्रं वैष्णवमादाय शरे सन्निहिते हरिः ।
 योजयामास भूतात्मा भूतभावनभावनः । येन देवा रणे हत्वा राज्यमापुः पुराऽसुरान् ।
 तदस्त्रं योजयामास बधार्थं तस्य भूपते ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्वणि हंसडिम्भकोपाख्याने कृष्णस्य वैष्णवास्त्रत्यागे अष्टादशाधिकत्रिंशतोऽ